

[Viggo Starcke.]

efter gældende lov skal svares i told, i stedet for at gå den vej at aftrappe toldsatserne. Det, vi foreslår, vil administrativt være langt lettere. Hvis man f. eks. skal fradrage 20 pct., er det et lignende regnestykke som det, enhver kelner på en restaurant er vant til at gøre hver dag, hvorimod det vil være betydeligt sværere at aftrappe med en femtedel i toldsatserne, som ofte er temmelig kantede tal. Det vil være en fordel, hvis man administrativt ville ordne det således, at alle småbeløb ikke skal opkræves, f. eks. beløb under 10 kr. Det problem, som vedrører selve forbrugsbeskatningen, f. eks. for vin og tobak, vedrører ikke selve toldproblemet, kun således at departementet for told- og forbrugsafgifter i fremtiden vil blive et departement for forbrugsafgifter alene, indtil også disse engang kan afvikles. Giftstoffer som morfin og kokain og mecodrin må jo kun sælges igennem apoteker, og den lille del, som eventuelt går til det sorte marked, vil som nu blive en politisag.

De fordele, som erhvervene vil opnå gennem dette lovforslag, består ikke alene i en billigørelse af varerne og en nedsettelse af omkostningerne, men består også i, at en masse unødvendig tidsspilde undgås, og dertil kommer betydelige administrative besparelser for staten.

Jeg vil gerne herved anbefale lovforslaget til velvillig behandling og gennemførelse; med den både teoretiske og praktiske sympati overfor frihandelen, som i perioder har hersket indenfor socialdemokratiet, indenfor venstre og indenfor det radikale venstre, skulle mulighederne for en gennemførelse af dette lovforslag være gode, og hvis der skulle vise sig modstand og gustent overlæg i første omgang, vil dette forslag i hvert fald vise, hvilken vej vi ønsker at gå, en vej, om hvilken fremtiden vil sige: dette var selvfølgelig det eneste rigtige og naturlige.

Formanden: Derefter har det ærede medlem hr. Tholstrup ordet, for at han som ordfører for forslagsstillerne kan fremsætte et tidligere anmeldt forslag.

Ordføreren for forslagsstillerne (Tholstrup): Jeg skal herved fremsætte forslag

til folketingsbeslutning om overførelse af varer fra bunden liste til friliste. Det lyder:

„Folketinget henstiller til ministeren for handel, industri og søfart at benytte sin bemyndigelse i henhold til lov om erhvervsøkonomiske foranstaltninger, vareforsyning m. v., jfr. lovebekendtgørelse nr. 302 af 14. december 1955, til at udstede bekendtgørelse om, at de på bunden liste opførte varer overføres til friliste.“

Det har vist stået alle klart, at baggrunden for arbejdernes utilfredshed med mæglingsforslaget var de stadig stigende priser på de fornødenheder, de skal købe for deres løn. Tilkæmpede lønforbedringer smuldrede væk ikke alene gennem de pristigninger, som staten har befordret ved nye og højere afgifter, men også gennem monopolindtægter, og det var da også baggrunden for regeringens fremsættelse af lovforslaget om indseende med priser.

Det skinner igennem overalt, at det er konkurrencen, der mangler. Er der ingen konkurrence, er den såkaldte frie prisdannelse sat ud af spillet, hvilket vil sige, at sælgeren frit kan fastsætte sin pris, medens køberen ikke frit kan vælge mellem tilbud med forskellige priser. Fri prisdannelse vil sige en prisdannelse under frie forhold, altså hvor enhver kan være med.

Vi har fra retsforbundets side vendt os imod de forhold, der i særlig grad har pristigninger til følge: afgifterne, jordmonopolet, toldmonopolet og importmonopolet, og det er det sidste, vi med dette forslag tager sigte på at få ophævet. Her er den særlige fordel, at det ikke koster finansministeren noget at ophæve det, sådan som det vil det ved ophævelse af tøjsskatten og tolden, hvis bortfald nødvendiggør andre indtægter eller besparelser. Ved ophævelsen af de sidste restriktioner vedrørende importen sker der blot det, at den sidste fjerdedel af importen eller for ca. 2 000 mill. kr. kommer under konkurrencevilkår med mange millioner kroners besparelse i udenlandsk valuta til følge, eller, hvad der er bedre, vi får flere varer for de samme penge plus konkurrence indenfor landets grænser mellem importvarer og varer fremstillet i Danmark. Der er her tale om så store millionbeløb, at det vil få mærkbar indflydelse på pristallet og lønnens købekraft.

[Tholstrup.]

Foruden genskabelse af konkurrencen i handelen vil det også betyde, at vi sparer hele det kostbare administrationsapparat. Finansministeren kan her glæde sig over en besparelsesmulighed, som han efter sigende leder efter i øjeblikket. Forbrugerne vil også nyde godt af den besparelse, firmaerne opnår ved ikke længere at skulle pleje forbindelse med varedirektoratet, en udgift, der ikke står tilbage for den udgift, staten har til lønninger og andre udgifter til et vareforsyningsdirektorat. Beslutter folketinget den endelige liberalisering, vil det medvirke til, at lønnen bevarer sin købekraft og lidt til.

Formanden: Jeg giver endelig ordet til det ærede medlem hr. Paabøl, for at han kan fremsætte et tidligere anmeldt lovforslag.

Forslagsstilleren (Paabøl): Jeg har hermed den ære for det høje ting at fremsætte *forslag til lov om ændringer i lov om byggeri med offentlig støtte*.

Formålet med det foreliggende lovforslag er at fremme det private boligbyggeri efter boligstøttelovens kapitel V. A. ved indenfor de i boligstøtteloven fastsatte samlede rådighedsbeløb at overføre midler fra det for staten dyreste og mest risikobetonede byggeri, det sociale boligbyggeri efter lovens kapitel II, til det for staten billigste boligbyggeri, det private boligbyggeri efter kapitel V. A.

Som jeg nævnte under mit spørgsmål til den højtærede boligminister for nogen tid siden, har statsstøtten til byggeriet i efterkrigsårene som følge af sit omfang og af de anvendte finansieringsformer i stigende grad været en kilde til inflation. I efterkrigsårenes byggeri har de sociale boligselskaber spillet en stadig mere dominerende rolle som følge af den fortrinsstilling, de har haft. Indtil de sidste lovændringer sidste forår kunne de låne op til 97 pct. af anskaffelsessummen, og de kan nu låne op til 94 pct. Dertil kommer de betydelige driftstilskud på 11 kr. pr. m² eller 880 kr. om året for en lejlighed på 80 m². Selvom dette driftstilskud er en mere rationel løsning end rentelettelser, er forholdet såvidt mig bekendt dette, at driftstilskud-

dene betyder en forøgelse af støtten til de sociale selskaber. Medens renten tidligere var 2 pct. p. a., er renten af lånene til de sociale selskaber nu indtil 1967 som følge af det årlige m²-tilskud kun ca. 1,6 pct. p. a.

Medens de sociale boligselskaber før krigen byggede ca. 10 pct. af det samlede antal lejligheder, har de i de senere år bygget ca. 50 pct. af lejlighederne, og hvis de fik lov til at tage for sig af retterne, ville de sluge det hele. Det fremgår bl. a. af en udtalelse, som formanden for Fællesorganisationen for almennyttige danske Boligselskaber, arbejdsdirektør Korsgaard, fremkom med på en kongres i Studenterforeningen i april 1954. Jeg vil gerne med den højtærede formands tilladelse citere denne udtalelse efter et referat i „Berlingske Tidende“ den 24. april 1954:

„Efterhånden som det sociale boligbyggeris organisationer udvikler og stabiliserer sig, kan man ikke opretholde støtten til det forretningsmæssige boligbyggeri med den motivering, at dette byggeri er nødvendigt for at få udnyttet byggemulighederne. Efter vor formening er situationen i dag den, at det sociale byggeris organisationer meget vel alene kan klare hele byggeriet af etagelejligheder, og at der i det spredte parcelhusbyggeri højst kan være grund til at videreføre den offentlige støtte til det forretningsmæssige initiativ, hvis det mod forventning skulle vise sig, at de byggeinteresseredes eget initiativ ikke skulle slå til.“

Man kunne altså fra de sociale boligselskabers side godt tænke sig et monopol på hele det offentligt støttede byggeri, i første række etagebyggeriet. I modsætning hertil mener jeg, at det nu bør begrænses, først og fremmest af to grunde.

For det første er det i almindelighed ikke socialt, da lejen ligger højt uanset lempelserne; dette giver sig da også udtryk, når man gennemgår lejerne, der som oftest er højtlønnede private funktionærer eller stats-tjenestemænd eller folk med akademisk uddannelse. Man kan bedst tænke på udviklingen i Lyngby-Taarbæk kommune, som opnåede konservativt kommunestyre på grund af det store sociale byggeri, der skaffede kommunen mange „middelstands“-skatteydere. Det egentlige sociale byggeri, det socialfilantropiske, bør derimod frem-